

З 4 квітня 2016 року набрала чинності **постанова Кабінету Міністрів України від 02.03.2016 № 207 «Про затвердження Правил реєстрації місця проживання та Порядку передачі органами реєстрації інформації до Єдиного державного демографічного реєстру»**, що встановлює нові правила реєстрації місця проживання громадян. Функцію з реєстрації місця проживання передано до виконавчих органів територіальних громад, відтак підрозділи міграційної служби припинили здійснення реєстрації місця проживання.

На цій сторінці зібрано відповіді на найбільш поширені запитання громадян стосовно нововведень.

Чому Уряд вирішив змінити правила реєстрації громадян?

В кінці минулого року (10 грудня 2015 року) Верховна Рада України прийняла Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо розширення повноважень органів місцевого самоврядування та оптимізації надання адміністративних послуг» № 888-VIII, яким функції з реєстрації місця проживання громадян делеговані органам місцевого самоврядування (раніше цю функцію здійснювала Державна міграційна служба). Постанова Кабінету Міністрів України від 02.03.2016 № 207 розроблена на виконання цього закону, Закону України «Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні» і визначає порядок реєстрації, виходячи з нових вимог.

Що в зв'язку з цим змінилося в порядку?

Головне нововведення - всі функції з реєстрації/зняття з реєстрації місця проживання тепер знаходяться в руках органів місцевого самоврядування. Що стосується процедур, вони особливих змін не зазнали.

Органами реєстрації закон визначає виконавчі органи сільських, селищних або міських рад. Або, в разі, якщо такі органи не створені, функції з реєстрації громадян виконує сільський голова.

Чи потрібно реєструвати місце проживання у разі короткострокових поїздок в інші регіони.

Місцем постійного проживання закон вважає адресу, за якою людина проживає більше шести місяців на рік. Тобто, якщо хтось виїжджає з дому на місяць, два або більше, але потім повертається, йому не потрібно ніде реєструватися.

Реєстрація місця проживання - це те ж саме, що і відома з радянських часів прописка?

Між цими процедурами є принципова різниця. Радянська прописка носила дозвільний характер. Тобто виконувала функцію закріплення населення за певною адміністративною одиницею через систему територіальних лімітів. Прописка дозволяла вселення та проживання додаткових мешканців, без врахування житлової площі, лише виключно стосовно близьких родичів.

Рішенням Конституційного Суду України від 14 листопада 2001 року адміністративно-дозвільний інститут прописки було скасовано. Тому, при реєстрації місця проживання не існує будь-яких обмежень щодо необхідних санітарних норм житлової площі та щодо кількості зареєстрованих осіб в одному житловому приміщенні.

Людина сама вибирає собі місце проживання і тільки ставить державу про це до відома. Ніяких повноважень, що обмежують право на вільний вибір місця проживання, у держави немає. І до майнових прав реєстрація взагалі ніякого відношення не має.

Скільки часу дається людині, яка переїхала на нове місце для того, щоб зареєструватися?

Відповідно до законодавства, особі, яка знялася з реєстрації в одному місці дається тридцять календарних днів на те, щоб зареєструватися в іншому. Ця норма нова. Раніше було - 10 днів.

Яка відповідальність передбачена за порушення терміну?

У цьому випадку, відповідно до Кодексу про адміністративні правопорушення, при зверненні фізичної особи для реєстрації місця проживання складається адміністративний протокол.

Раніше в такому випадку накладався штраф у розмірі від 17 до 51 гривні. Відповідно до нового порядку громадянину, який порушив термін реєстрації вперше, загрожує попередження. Якщо ж таке правопорушення повториться при наступній зміні місця проживання протягом року, то тоді вже накладається штраф.

Скільки часу займає процес зняття з реєстрації і реєстрації на новому місці?

Як і раніше, існує можливість реєстрації з одночасним зняттям з реєстрації за попередньою адресою.

Тобто, при переїзді взагалі не потрібно зніматися з реєстрації. Достатньо звернутися до відповідного органу за новим місцем проживання і подати заяву на реєстрацію. І там зроблять обидві операції - знімуть з реєстрації за попереднім місцем проживання і зареєструють за новим. А місцевий орган влади за попереднім місцем проживання буде повідомлено про те, що дана особа там більше не проживає.

Що стосується тривалості самих процедур, то закон чітко встановлює, що всі формальності повинні відбуватися **в день звернення**.

Чи може власник житла самостійно зняти з реєстрації осіб, які зареєстровані у цьому житловому приміщенні?

Це залежить від того, на яких підставах ці люди там проживають (зареєстровані). Якщо існує, наприклад, рішення суду, що дає право комусь жити в певному приміщенні, то право на проживання зберігається то тих пір, поки це рішення є чинним.

Якщо люди зареєстровані в приміщенні на основі договору оренди, то, відповідно, право на реєстрацію зберігається за ними до закінчення терміну договору. Після цього власник житла може їх зняти з реєстрації місця проживання. А також, до закінчення терміну дії договору, за рішенням судових органів.

Якщо реєстрація здійснювалася на підставі згоди власника житла, зняття з реєстрації без згоди особи здійснюється на підставі рішення суду, яке набрало законної сили, про позбавлення права користування житловим приміщенням, про виселення або про зняття з реєстрації місця проживання.

Люди, які тривалий час не проживають за місцем своєї реєстрації, повинні інформувати про це державу?

Такий обов'язок існує для деяких категорій громадян. Особи, які мають невиконані боргові зобов'язання, накладені на них в адміністративному порядку або судовим рішенням, або призиваються на строкову військову службу і не мають відстрочки, або беруть участь в судовому процесі в будь-якій якості, повинні, в разі, якщо вони більше місяця не проживають там, де вони зареєстровані, письмово повідомити орган реєстрації про своє місце перебування.

Як відбувається реєстрація дітей?

Фізична особа, яка досягла чотирнадцяти років, вільно обирає собі місце проживання, за винятком обмежень, які встановлюються законом.

Місцем проживання фізичної особи у віці від десяти до чотирнадцяти років є місце проживання її батьків (усиновлювачів) або одного з них, з ким вона проживає, опікуна або місцезнаходження навчального закладу чи закладу охорони здоров'я тощо, в якому вона проживає, якщо місце проживання не встановлено за згодою між дитиною та батьками (усиновлювачами, опікуном) або організацією, яка виконує щодо неї функції опікуна.

У разі спору місце проживання фізичної особи у віці від десяти до чотирнадцяти років визначається органом опіки та піклування.

Місцем проживання фізичної особи, яка не досягла десяти років, є місце проживання її батьків (усиновлювачів) або одного з них, з ким вона проживає, опікуна або місцезнаходження навчального закладу чи закладу охорони здоров'я, в якому вона проживає.

Як реєструються новонароджені діти?

На те, щоб виконати цю формальність, батькам дається три місяці з дня народження дитини. За бажанням батьків, документи для реєстрації місця проживання новонародженої можуть бути подані до органів РАГС одночасно з державною реєстрацією народження дитини. Також є можливість зареєструвати місце проживання новонародженої одночасно з подачею заяви на державну допомогу при народженні дитини.

Зараз в Україні перейменовується велика кількість населених пунктів і вулиць. Відповідно, у багатьох громадян змінюються адреси. Вони всі повинні подбати про те, щоб проставити в паспортах нові штампи?

Тільки за бажанням. Якщо громадянин хоче або йому це для чогось потрібно, він може звернутися до відповідного органу та змінити інформацію в паспорті. Це робиться безкоштовно.